

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De heer E. H.

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rjksoverheid.nl

Onze referentie
HO&S/BS/204005

Datum 2 juni 2010
Betreft Vragen loting

Geachte heer H.,

Met uw brief van 31 maart jl. hebt u de Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) enkele opmerkingen en vragen voorgelegd over de loting voor numerus fixus-opleidingen, met het verzoek om een reactie daarop. Met deze brief ga ik daarop in.

U hebt twee maal deelgenomen aan de loting voor de opleiding geneeskunde en beide keren bent u uitgeloot. Naar uw mening zou u op grond van het IB-diploma geplaatst moeten worden in lotingsklasse a. U bent echter ingedeeld in lotingsklasse c. DUO heeft laten weten op grond van de Regeling aanmelding en selectie u uitsluitend in lotingsklasse c te mogen indelen.

U bent van mening dat het niet juist is dat uw diploma wordt aangemerkt als 'buitenlands' en het eindniveau van de door u gevolgde opleiding niet zelfstandig wordt beoordeeld. Concrete vragen zijn:

- Heeft DUO geen beleidsruimte?
- Moet de lotingsprocedure niet op de helling?
- Kan de overheid star blijven omgaan met kennelijk achterhaalde opvattingen?

Alvorens in te gaan op de door de u gestelde vragen, ga ik in op enkele punten die in uw brief aan de orde komen en die betrekking hebben op uitgangspunten van de selectie ingeval van opleidingen met een capaciteitsbeperking. Voor opleidingen met een beperkte capaciteit (numerus fixusopleidingen) vindt selectie plaats. Deze kan bestaan uit loting en decentrale selectie. Dit laatste houdt in dat de instelling een door haar te bepalen deel van de toe te laten studenten (maximaal 50 %) selecteert. In 1999 is de loting omgezet in "gewogen" loting, hetgeen inhoudt dat de hoogte van het gemiddeld eindexamencijfer mede bepalend is voor de inlotingskans. Er is een lotingsklasse a (gemiddeld eindexamencijfer 8 of hoger), klasse b (lager dan 8, maar hoger dan of gelijk aan 7,5) en zo voort tot en met klasse e (lager dan 6,5). De klasse c (lager dan 7,5 maar hoger dan of gelijk aan 7) is de gemiddelde klasse en vormt een weerspiegeling van de 'gemiddelde' leerling. De Nederlandse diploma's, die toegang geven tot het hoger onderwijs zijn mbo-4, havo en vwo. Voor die diploma's wordt als het een numerus fixusopleiding betreft, de bovengenoemde klasse-indeling gebruikt. Bezitters van een in het buitenland behaald diploma worden allen in lotingsklasse c ingedeeld. De diploma's en de

bezitters daarvan worden aangemerkt als 'gemiddeld'. Alle gegadigden met een buitenlands diploma worden op dezelfde wijze behandeld.

Deze door de wetgever gemaakte keuze leidt ertoe dat de gegadigde wiens diploma van een lager niveau is dan een Nederlands diploma, eigenlijk hoger wordt ingedeeld. Degene die een diploma heeft behaald dat qua niveau gelijk is aan of hoger is dan een Nederlands diploma, wordt mogelijk in een te lage klasse ingedeeld.

Het enige alternatief is dat, indien een gegadigde met een buitenlands diploma zich aanmeldt voor een numerus fixusopleiding, in elk individueel geval het diploma wordt gewaardeerd of de kennis van de gegadigde getoetst wordt. Dit is te belastend voor DUO, de instantie die belast is met het uitvoeren van de loting, zeker als in een kort tijdsbestek veel handelingen respectievelijk beslissingen omtrent de toelating moeten worden genomen (datum van de diploma-uitreiking eind juni en lotingsprocedure medio juli).

Voor u, als bezitter van een buitenlands diploma behoort decentrale selectie soms tot de mogelijkheden. Als een instelling kiest voor decentrale selectie, stelt zij zelf de selectiecriteria vast. Eindexamencijfers mogen daarbij nadrukkelijk geen rol spelen.

Met betrekking tot de specifieke vragen.

Vraag: Heeft DUO geen beleidsruimte?

Antwoord: DUO heeft geen beleidsruimte. DUO moet op grond van de wetgeving 5% van alle beschikbare opleidingsplaatsen reserveren voor die gevallen waarin uitloting onbillijk is. Een gegadigde kan na een beslissing van DUO om geen bewijs van toelating te verstrekken, bezwaar aantekenen tegen die beslissing. Een Adviescommissie bezwaarschriften uitgelote gegadigden buigt zich over die bezwaren. Deze commissie baseert zich bij haar besluitvorming op de Beleidsregel hardheidsclausule uitgelote gegadigden. Daarin staan onder andere de omstandigheden vermeld die kunnen leiden tot een (positieve) herziening van het besluit geen bewijs van toelating af te geven. U hebt in voorgaande jaren geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

Vraag: Moet de lotingsprocedure niet op de helling?

Antwoord: Onlangs is bij de Tweede Kamer het wetsvoorstel Ruim baan voor Talent (Kamerstuk 32253) ingediend. Daarin is onder andere een wijziging van de toelating tot numerus fixusopleidingen opgenomen: voorgesteld wordt de eis dat tenminste de helft van het aantal plaatsen door loting moet worden toegewezen, te laten vervallen. Het zal dan voor een instelling mogelijk worden het percentage van door de instelling te selecteren studenten te verhogen van 50 % naar 100 % (behoudens de zogenaamde 8-plussers). Zij zouden dus zelf kunnen afwegen of decentrale selectie de voorkeur verdient boven loting. Dit wetsvoorstel is op 20 april 2010 door de Tweede Kamer controversieel verklaard. Dit betekent dat de Kamer het wetsvoorstel niet in behandeling neemt en het aan het volgend Kabinet wordt overgelaten een (vergelijkbaar) wetsvoorstel in te dienen.

Loting als instrument om studenten voor een opleiding te selecteren is niet achterhaald. Wel is uit experimenten met selectie onder begeleiding van de Commissie 'Ruim baan voor talent' gebleken, dat bij instellingen met een specifiek profiel selectie van studenten tot een betere match kan leiden. Deze commissie heeft in opdracht van de vorige bewindspersoon advies uitgebracht over experimenten op het gebied van selectie van studenten, collegegelddifferentiatie en flexibele toelating in het hoger onderwijs.

Datum

Onze referentie
HO&S/BS/204005

Vraag: Kan de overheid star blijven omgaan met kennelijk achterhaalde opvattingen?

Datum

Antwoord: Dat er in wetgeving respectievelijk de uitvoering daarvan sprake is van achterhaalde opvattingen, is uw persoonlijk oordeel.

Onze referentie
HO&S/BS/204005

Een van de taken van een minister of staatssecretaris van OCW is na te denken over het (hoger) onderwijs en vragen te stellen zoals: is het van voldoende niveau, sluit het aan bij de verwachtingen van de studenten en van de maatschappij? Alleen op die manier kan beleid gevormd worden dat aan de verwachtingen van alle betrokken partijen kan voldoen.

Dat de toelating tot het hoger onderwijs en de selectie van studenten volop in beweging is, bewijzen het wetsvoorstel Ruim baan voor talent en de uitgevoerde experimenten. Ook de in het najaar van 2009 ingestelde Commissie Toekomstbestendig Hoger Onderwijs Stelsel (Commissie Veerman) heeft zich uitgebreid gebogen over de positie van het Nederlands hoger onderwijs in internationaal perspectief en mij advies uitgebracht over hoe dit onderwijs zich zou moeten ontwikkelen.

Een afschrift van deze brief zend ik aan de Vaste Commissie voor OCW.

Met vriendelijke groet,

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

J.M. van Bijsterveldt - Vliegenthart